

MĚSTSKÁ PAMÁTKOVÁ ZÓNA VELKÉ MEZIŘÍČÍ

HLAVNÍ ZÁSADY PAMÁTKOVÉ PÉČE V MPZ

Městská památková zóna Velké Meziříčí (MPZ) [mapa](#) byla vyhlášena v roce 1990. Zahrnuje území historického jádra města mezi řekami až k jejich soutoku a část ulice Hornoměstská po sochy u finančního úřadu. Celková rozloha území je 40 ha a nachází se zde celkem 43 nemovitých kulturních památek.

Mezi nejvýznamnější chráněné hodnoty památkové zóny patří historický půdorys, prostorová a hmotová skladba zástavby, areál zámku, náměstí jako urbanistický celek, hodnotné měšťanské domy, židovská čtvrť a řada soch, kapliček a božích muk na dřívějším okraji města. Úkolem památkové péče je chránit tyto hodnoty.

Podstatou památkově chráněných sídel je to, že kromě ochrany jednotlivých kulturních památek, jejich areálů a souborů, se chrání i celé prostředí daného sídla. Z toho vyplývá, že stejná pozornost musí být věnována i objektům, které nejsou kulturní památkou a prostředí dotváří.

Nedílnou součástí výkonu památkové péče je spolupráce s vlastníky nemovitostí v MPZ, poradenství při obnově objektů, které utvářejí atmosféru městské památkové zóny Velké Meziříčí.

Městský úřad úzce spolupracuje s Národním památkovým ústavem v Telči, který je odborným a poradním orgánem. Pravidelně probíhají konzultační dny, na kterých je ideálně před podáním žádosti konzultováno optimální řešení záměrů vlastníků nemovitostí. Konzultační dny slouží také pro případné upřesnění nejasností vzniklých během realizace obnovy.

Obnova kulturní památky:

- dle ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších změn, zamýšlí-li **vlastník kulturní památky** provést údržbu, opravu, rekonstrukci, restaurování nebo jinou úpravu kulturní památky nebo jejího prostředí, je povinen si předem vyžádat závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Jinou úpravou se myslí modernizace při nezměněné funkci nebo využití, nástavba či přístavba.

Obnova objektu v MPZ:

- dle ustanovení § 14 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších změn, je **vlastník (správce, uživatel) nemovitosti**, která není kulturní památkou, ale je v památkové zóně, povinen k zamýšlené stavbě, změně stavby, terénním úpravám, umístění nebo odstranění zařízení, odstranění stavby, úpravě dřevin nebo údržbovým pracím na této nemovitosti si předem vyžádat závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

Vzor žádosti na obnovu kulturní památky [zde](#).

Vzor žádosti na obnovu objektu v MPZ [zde](#).

Dle povahy záměru je k žádosti nutné dodat podrobné informace o použitých materiálech, barevnosti a technologických postupech, včetně projektové či výrobní dokumentace.

Výsledkem správního řízení je rozhodnutí nebo v případě, že záměr vlastníka podléhá stavebnímu řízení, závazné stanovisko památkové péče jako dotčeného orgánu.

NEJČASTĚJI ŘEŠENÉ ŽÁDOSTI

Při posuzování žádosti vycházíme z obecně závazných pravidel a principů památkové péče, avšak každý dům vyžaduje individuální posouzení skutečného stavu a dalších širších souvislostí. Nový výraz stavby se nesmí svým působením negativně prosazovat na úkor okolního prostředí.

Okna a dveře

U kulturních památek a hodnotných fasád jsou požadovaná špaletová okna a dveře z dřevěného masivu. U některých fasád lze akceptovat EURO okna, která však musí mít stejné členění jako původní historická okna a musí být doplněna profilací hran a prvky jako je římsa, klapačka apod. Klasicky vyráběná EURO okna svými silnými profily působí v památkově chráněném území neesteticky a oproti původním oknům (často špaletových) ubírají světlo v místnosti. Proto musí rozměry profilů křídel a rámu vycházet z rozměrů profilů oken odpovídající době výstavby objektu (charakteru fasády). Osazení plastových oken v památkové zóně nebo na kulturní památce je nepřípustné. K žádosti na výměnu oken musí žadatel vždy přiložit výrobní dokumentaci.

Fasády

V památkově chráněném území nesmí být domy zateplovány izolačním systémem a natahovány perlinkou. Nejen že jde o novodobé materiály, ale vznikaly by dokonale rovné plochy fasád. Uliční fasády by pak ztratily svou měkkost, která se podílí na celkovém výrazu objektu a památkově chráněného území. Objekty v památkové zóně mají historické zdivo a často se setkáváme s problémy s vlhkostí a opadáváním zdiva v soklových partiích. Proto je na obnovu fasád používána vápenná omítka a minerální nátěry, které zajistí prodyšnost. Vždy je však žádoucí zjistit a odstranit příčinu vlhnutí zdiva.

Reklamy

Reklamní zařízení musí být v souladu jak s objektem, tak s historickým prostředím památkové zóny.

V rámci památkové zóny Velké Meziříčí jsou při osazování reklamních označení požadovány tyto principy:

- označování je vždy povolováno na konkrétním domě, kterého se týká
- označení provozovny řešit nápisem malovaným na fasádě, z kovových písmen kotvených do fasády, klasickou tabulí s nápisem
- potřebné nasvětlení je možno provést nasvětlením plochy s nápisem
- reklama nesmí být svým provedením, velikostí a barevností v nepřijemném kontrastu s okolní zástavbou
- velkoplošné firemní označení je v historicky chráněném území nepřípustná

Střechy

Dalším důležitým prvkem památkově chráněného území je střešní krajina, která se taktéž výrazně podílí na charakteru památkové zóny. Ke střechám neodmyslitelně patří zděné komíny, ideálně omítnuté.

Nejčastěji vyskytovanou krytinou v památkové zóně je maloformátová režná pálená taška, dvoudrážková nebo bobrovka. Ve velké míře se také vyskytuje plechová krytina, která nahrazovala původní šindelovou krytinu (krov nebyl na pálenou krytinu dimenzován). Plechové střechy musí být falcované, natřeny barvou. Při výměně krytiny musí být zachovány střešní detaily jako jsou větrací vikýřky, podmazané hřebenáče, omítnuté atikové zídky, krytí štítových zdí cihlou nebo taškou apod.

Půdní vestavby

Půdní vestavby u historicky cenných krovů nejsou povolovány.

Obecně platí, že musí být redukováno prosvětlení půdních prostorů do pohledově exponovaných částí zóny, to ve většině případů znamená do ulic a náměstí. Prosvětlení může být jak střešními okny, tak vikýři, obě varianty jsou však omezeny velikostí a počtem.

Archeologický průzkum

Území městské památkové zóny je územím s archeologickými nálezy. Při provádění jakýchkoliv zásahů do území s archeologickými nálezy (hloubení výkopů, apod.) je povinností majitele (správce, uživatele) již v době záměru oznámit stavební činnost Archeologickému ústavu AV ČR, Brno, v.v.i, Královopolská 147, 612 00 Brno a umožnit jemu nebo jiné oprávněné organizaci provedení záchranného archeologického výzkumu. Pokud jsou během prací zjištěny nepředvídané archeologické nálezy mimo záchranný archeologický výzkum, je stavebník povinen neprodleně oznámit tyto nálezy příslušnému stavebnímu úřadu a orgánu stavební památkové péče a učinit opatření nezbytná k tomu, aby nálezy nebyly poškozeny nebo zničeny, tzn. práce v místě nálezu přerušit.

DOTACE

Dotací programy pro daný rok se mohou lišit, vždy je třeba ověřit aktuální nabídku. Informace poskytne referent památkové péče na městském úřadě. Cílem dotací je podpora zachování kulturního dědictví pro další generace. Každoročně čerpáme z programů Ministerstva kultury i Kraje Vysočina.

Dotace na **obnovu kulturních památek** slouží především k vyrovnání finanční náročnosti, kterou jejich obnova přináší. Při obnově kulturních památek jsou kladeny vysoké nároky na materiály i způsob provedení. Dotace se nevztahují na modernizaci objektu, nástavby, přístavby, půdní vestavby, průzkumy a projektové dokumentace apod.

V případě domu, který **není kulturní památkou**, se jedná o dotaci na obnovu památkových hodnot tohoto domu. Některé domy v památkové zóně mají parametry kulturních památek nebo dílčí historické, urbanistické či architektonické hodnoty. Dotace pak slouží jako podpora pro jejich zachování a snížení finanční náročnosti, kterou s sebou jejich obnova přináší.

Přílohou žádosti o dotaci je závazné stanovisko orgánu památkové péče a rozpočet ke konkrétním pracím. Žádosti se podávají zpravidla začátkem roku a téhož roku musí být také akce realizovány. Proto je nutné řešit vše potřebné s předstihem v předcházejícím roce.